

—r— **Torariš Mihelčič**, novoimenovani nadučitelj v Selcih nad Skofjelo, je bil 6. marca t. l. ranjen v levo roko, a ne nevarno.

—r— **Kranjski deželni predsednik Henrik grof Attems Svetokriški** je imenovan za tajnega svetnika.

—r— **Iz Blejskega kota**. Te dni sem srečal na cesti mladega fanta I. K., svojega nekdanjega učenca, ki je šel na Savo v tovarno na delo. Prašal sem ga, koliko zasluži na dan. Pove mi, da 6-80 K, in vojne doklade 1 K, skupaj torej 7-80 K. Ko sem to slišal, sem še bolj spoznal svoj žalostni položaj. On mlad, 21 letni fant, jaz starin 38 in pol leta učitelj; on sam, jaz pa moram skrbeti za 10 oseb v družini; on je obiskoval tukajšno ljudsko šolo, jaz dve gimnazije in celo učiteljske: on zasluži dnevno 7-80 K, jaz pa 7-10 K. — Druga primera: Poznam c. kr. uradnika, ki ima 10 službenih let in 400 K plače na mesec, jaz pa z 38 in pol službenimi leti 210 K. — Mislim, da k temu resničnemu poročilu ni treba nobenega pojasnila. Danes je še bolj resničen pregovor kot nekaj: Kogar so bogovi sovražili, so ga postavili za učitelja — na Kranjskem.

—r— **Dne 28. marca t. l.** je imel deželni odbor kranjski svojo sejo. Na tej seji se je posvetoval o učiteljskih draginskih dokladah ter storil v tem pogledu naslednji sklep: Ministrski predsednik vitez Seidler se brzojavno naprosi, naj zastavi svoj vpliv, da od poslanske zbornice v seji 15. t. m. sklenjenimi zakonski načrt glede draginske podpore učiteljstvu v letu 1918 zadobi čimprej, i. s. neizpremenjen, zakonito moč. Vlada se nujno opozarja, da bi dežela nikakor ne mogla nositi več kot 30% od poslanske zbornice določenih učiteljskih draginskih doklad, in da bi deželni odbor moral odkloniti vsako odgovornost, če bi se v tem oziru kaj spremenilo v zakonskem načrtu v breme deželan.

Obenem se nujno prosi, da se deželi čimprej izplačajo v dotični vladni predlogi predvideni preodkazi iz državnih davkov za leto 1917 in 1918 i. s. predujemoma, dokler državni zbor ne reši dotične vladne predloge.

Ta brzojavka se naznani drugim deželnim odborom odnosno upravnim komisijam s povabilom, naj tudi kaj podobnega ukrepejo.

Barantanje se je že pričelo. Bojimo se, da se bo barantalo toliko časa, da pade vsa zadeva v vodo, ker so na delu zli duhovi.

—r— **Iz seje c. kr. okrajn. šol. sveta v Radovljici** dne 14. marca 1918. Od zadnje seje dne 29. jan. 1918 se je predsedstvenim potom rešilo: Nanovo imenovana učiteljica na Bledu Alojzija Delak-Baeblerjeva ostane do kanca šol. leta 1917-18 v Ledinah, zato ostane suplentinja Šivčeva še na Bledu. Nadučitelj Franc Rus, Bled ima kot župan še dopust. — Učiteljici M. Sodjevi na Kor. Beli se je podaljšal dopust do 15. sept. 1918, zato ostane suplentinja A. Kuncičeva še tam. Ravnotako se je podaljšal dopust A. Faturovi v Mošnjah do 15. julija t. l., zato ostane njena namestnica M. Repetova ostane še nadalje na njenem mestu. Ker je učitelj Eg. Schifrer, Jesenice oproščen do 15. julija 1918 vojaščine, se odpusti suplentinja A. Schwarzova. Na dvorazrednici v Begunjah se moralo prenehati s poukom 6 dni, ker ni bilo drva. — Učiteljica M. Bedekova, Kamnagorica je s 15. febr. zopet nastopila svojo službo. Dežel. šol. svet je zopet vpejal akcijo za dobavo čevljev z lesenimi podplati. (Najbrže bodo čevlji za prihodnjo zimo. Op. poroč.) — V zadevi akcije šolskih kuhinj se sklene predlagati: 1. šol. naj se ustanove tam, kjer je mnogo otrok, ki so revni in daleč doma od šolskega kraja. 2. V pokrije prispevajo: krajevna občina, okrajna blagajna, dežela in ministrstvo. 3. Oprava naj se izroči kakor javni korporaciji in sicer na Jesenicah, v Belpeči in na Koroški Beli. 4. Šolska kuhinja, ki jo je tako vzorno vdila učiteljica Zemljanova — naj se zopet oživi. — Učiteljici M. Jalenovi na Kor. Beli se prizna l. star. doklada od dne 10. marca 1918 in učiteljici Karlini Gamsovi, Boh. Srednjavas I. in II. starostna doklada in sicer od 30. januarja 1913 in 30. III. 1918. — Sklepno se rešita še dve disciplinarni zadevi. —a.

—r— **Iz ljudskošolske službe**. Za suplente so nameščene: Friderika Chwatalova v Trzinu, Ljudmila Pristova v Semiču, Pavla Hvalova v Košani, Frida Lužarjeva v Mokronogu, Ivana Knapova v Kuteževem, Marija Perkotova v Vavtaviši, Angela Črnologarjeva v Šmarternu pri Kranju, Marija Španova na Brezjah, Ana Šemetova v Dolah, Marija Punčuhova na Vrhopolju, Hermina Kobalova na Vrhniki, Marija Celarjeva v Lipoglavu, Ana Žiškova v Radečah, Marija Brazova v Trzinu, Antonija Turkova v Jur-

šicah, Josipina Fischerjeva v Stranjah; začasno vodstvo na tej šoli je poverjeno suplentki Angeli Nežimovi; za suplenta sta nameščena: Emil Karče v Starem trgu in Franc Rant v Borovnici; začasni učitelj v Košani Makso Jovan je premeščen v Knežak; suplentinja Franciška Božičeva je imenovana za začasno učiteljico v Šmarjeti, Antonija Porentova pa za pomožno učiteljico na Vrhopolju; minister za javna dela je imenoval suplentko na c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji, Franciško Mačkovsko za stalno učiteljico s plačo IV. plačilne vrste; za začasne učiteljice so imenovane: Angela Gradišarjeva na šestrazrednici v Loškem potoku, Ana Tomšičeva v Vrbovem, Rudolina Rastengerjeva pri Sv. Jakobu v Ljubljani, Marija Tomšičeva na štirirazrednici v Moravčah, Vera Rekarjeva v Trzinu in Angela Groznikova v Bukovščici.

—r— **Nadaljevalni tečaj** za učitelje s predčasnimi zrelostnimi izpričevanji. Že lansko leto smo pisali v Učit. Tov. in opozarjali šolske oblasti na to, kako pomanjkljiva bo strokovna izobrazba onih učiteljskihnikov, ki so pred dovršenjem svojih študij dobili predčasna zrelostna izpričevanja in morali k vojakom. Poudarjali smo, da jim bo nedostajalo teoretiškega in še bolj praktičnega znanja. V vojaški službi bodo mnogo pozabili. Če nastopijo taki učiteljskičniki kedaj učiteljsko službo, se bodo lovili sem in tja, spodtaknili se tu, spodtaknili tam, in ker ne bodo imeli vkljub velikemu trudu dovoljnih uspehov, bodo zgubili veselje do učiteljskega stanu, mu dali slovo in si poiskali drugo službo. Zato smo priporočali, da naj se za take učiteljskičnike prireajo nadaljevalni tečaj. Potrebo takih tečajev je uvidel tudi c. kr. deželni šolski svet za Kranjsko. Obrnil se je na deželni odbor s prošnjo, da pokrije stroške za nadomeščanje onih učnih moči, ki se bodo vdeleževale takih tečajev. Deželni odbor je pritril temu predlogu, odklonil pa nasvet, da bi dovolil tudi podpore obiskovalcem teh tečajev.

—r— **Pomožni razred** za izobrazbo sposobno duševno zaostale otroke, ki je predlžen IV. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani, dobi drugo vzporednico. Za to vzporednico namestuje začasno učna moč z mesečno doklado 40 K.

Štajerske vesti.

ELIZABETA NERAT.

Našega tovariša M. J. Nerata, šolskega ravnatelja v p., vrlo zaslužnega uradnika „Popotnika“, je zadela velika nesreča. Umrla mu je dne 22. marca t. l. na kliniki v Gradcu po mučnem trpljenju blaga in mila soproga in skrbna mati Elizabeta, ki mu je zvesto stala ob strani v jasnih in temnih dneh njegovega življenja. Truplo drage rajke so prepeljali v Maribor, kjer so jo položili dne 26. t. m. na mesinim pokopališču v Pobrežju k večnemu počitku. Vrihi slovenski ženi, ki je vzgojila sedem vrlih narodno-zavednih sinov in eno hčerko, bodi ohranjen med nami časten spomin, hudo prizadeti rodovini po britki izgubi pa naše najgloblje sožalje!

—š— **Zveza sloven. učiteljev in učiteljic** na Štajerskem je imela v sredo dne 27. marca v Celju izredno dobro uspešno delegacijsko zborovanje. Zastopana so bila — razen enega bolj oddaljenega — vsa okraj. učiteljska društva, kar svedoči, da se hoče učiteljstvo zopet resno oprijeti dela v korist stanu in šolstvu ter s tem našemu narodu. Vrnili smo se na svoje domove z upi, da mora i našemu stanu priti „vstajenja dan“.

—š— **Predizplačilo** na državni prispevek za l. 1918. Štajerski deželni odbor je v svoji seji dne 27. sušca t. l. sklenil, da izplača na drag. doklade, ki se nakaže za leto 1918. avstrijskemu učiteljstvu z državnim prispevkom, za mesece april, maj in junij 80 odst. celotne doklade. V isti seji se je sklenilo nakazati učiteljstvu III. krajvnega razreda letnih 200 K, s čemer je enkrat poravnana krivica, ki jo je trpelo učiteljstvo v tem razredu.

—š— **Draginske doklade** štajerskemu vpokojenemu učiteljstvu. Deželni šolski svet je odredil, da se izplačajo draginske doklade za prvo polovico leta 1918 v isti izmeri kakor lanskega leta vpokojenemu učiteljskemu osebju, ki je stopilo v pokoj še pred 1. januarjem leta 1918. Isto velja tudi za vdove in sirote učiteljev. Za prvo četrtletje se izplačajo draginske doklade takoj, za ostalo dobo pa mesečno.

—š— **50 odst. enkratnega nabavne**ga prispevka za l. 1917. Štajerskemu učiteljstvu se je izplačal ostanek državnega nabavnega prispevka za l. 1917 in sicer 50 odst. višine prispevka, kakor se je izplačal grudna 1917. Ker pravi dotični odlok dež. šolskega sveta, da se izplača teh 50 odst. „vsaki učni osebi“, smatramo, da pripada ta prispevek tudi ženam — učiteljicam zakonskih učiteljskih parov, ki so bile lani izvzete.

—š— **Zakonski učiteljski pari** učiteljstva na Štajerskem so izvolili svoje lastne zastopnike v štaj. Lehrerbund, kjer bodo zastopali njihove koristi. Kot slovenski zastopnik je izvoljen tov. I. Robinson, nadučitelj v Št. Jurju o. Pesnici.

V Maribor slovensko šolo! Mariborski Slovenci stresamo suženjske verige, v katere nas je vkoval narodni sovražnik. Ko pa štejemo in pregledujemo svoje vrste opazamo z veliko žalostjo in bojaznijo, da nam manjka narodnega naraščaja, da postaja mladina narodu tuja, ker nimamo v Mariboru slovenskih šol in mora naša deca obiskovati nemške šole. V predšolski dobi so še govorili ti otroci doma v rodovini tudi slovenski, a nemška šola in nemška družba napolni nežno dušo s sovraštvom do slovenskega jezika in začne se posmehovati slovenski govornici lastnih staršev. Niso se samo odtujili narodu, propadli so tudi duševno. To slovensko kri, ki vzdržuje na umeten način nemški značaj mariborskega mesta, moramo na vsak način ohraniti slovenskemu narodu. Edina možnost, da dosežemo ta namen, je ustanovitev slovenske ljudske šole v Mariboru na lastne stroške. Zato se obračamo mariborski Slovenci, ki smo se med prvimi otresli prejšnjega strankarstva, na Vaše blagorodje z nujno prošnjo, da nam priskočite na pomoč in pomagajte rešiti slovenski življenj v slovenski narodni predstavi, v Mariboru. Prispevke sprejema mariborska možka podružnica sv. Cirila in Metoda, ki upravlja poseben fond za slovensko ljudsko šolo v Mariboru. Kdor daruje naenkrat 1000 K, je pokrovitelj, kdor 300 K, je ustanovnik, kdor pa 100 K, je dobrotnik slovenske ljudske šole v Mariboru. Imena pokroviteljev se vklešajo v svoječasnem šolskem poslopiju v posebne spominske plošče, imena ustanovnikov pa se vpišejo v zlato knjigo slovenske ljudske šole v Mariboru. Imena vseh podpornikov se objavijo v časopisih. Največje zadoščanje pa bo imel vsak posamezni podpornik v zavesti, da pomaga s svojim darom rešiti slovenskemu narodu v najvažnejšem trenutku mladi naraščaj.

Splošni vestnik.

Podraženje mladinskih spisov. Na velikonocnem občnem zboru „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta“ se je sklenilo, da se cena v platno vezanim mladinskim spisom poviša na 3 K, navadno vezanim pa na 2 K, in Žirovnikovim Narodnim pesmicam pa na 40 h.

Bežkovo „Občno vzgojeslovje“. O tem znanstvenem delu, ki kaže na vsaki strani, v vsakem poglavju, da ga je napisal šolnik-strokovnjak, je že obširno poročal tu v našem listu tovariš Gangl. Kazal je na vrline, ki dvigajo Bežkovo delo visoko nad običajno šolsko povprečnost in nad slične drugojezične in inorodne knjige. Izborna učna knjigo imamo, naučno ministrstvo jo je odobrilo kot učno knjigo za učiteljšča s slovenskim učnim jezikom. Potrebno je sedaj, da se uvede tudi na ljubljanskem učiteljšču. Opusti naj se vendar že gorostasna nesmisel, da se na tem zavodu poučuje še vedno najvažnejši predmet v tujem jeziku. Dokler se ne spremene te nevdzdržljive razmere, naj uporablja vsak učiteljskičnik Bežkovo Občno vzgojeslovje. Več mu bo koristilo to, kakor bi se učil po zastarelih nemških avtorjih. Knjigo pa posebno priporočamo onim mladim tovarišem, ki se pripravljajo za izpit učne vsposobljenosti. Naj nihče ne

stopi pred izpraševalno komisijo, praden ni temeljito predelal Bežkovega „Občnega vzgojeslovja“.

Slovenec šolski nadzornik v Srbiji. Avstrijska vojna uprava je otvorila te dni gimnazijo v srbskem Kragujevcu. Na gimnaziji je poleg nemščine tudi madžarščina učni predmet. Kot šolski nadzornik vojaške uprave je nameščen Slovenec nadporočnik Matija Herič. Na zavodu poučujejo tudi profesorice.

Razgled.

† STJEPAN BASARIČEK.

Dne 23. marca t. l. je umrl v Zagrebu gosp. Stjepan Basariček, profesor učiteljske šole v p., star 70 let. Vrli pokojnik je bil ustanovitelj, pravi in častni član Hrv. pedagoške književnega zbora. Bil je plodovit pedagoški pisatelj, glavni urednik „Napretka“ in bivši mnogoletni predsednik Saveza hrvatskih učiteljskih društev. Marljivo in uspešno je deloval v učiteljskih organizacijah in na polju vzgoje in pouka. S pazljivim očesom je zasledoval gibanje slovenskega učiteljstva. Vsak napredek med nami ga je iskreno veselil. Videli smo ga večkrat med nami. Ob vsaki znamenitejši glavni skupščini Zaveze je prehitel iz kraljevega Zagreba med svoje brate po „rodu in zvanju“, kakor nas je imenoval, nam s toplimi besedami izročal pozdrave bratskega hrvatskega učiteljstva in želel našim zborovanjem najlepših in trajnih uspehov. Bodi blagemu rajnkemu ohranjen časten spomin v naših vrstah! Stjepanu Basaričku večna slava!

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Radivoj Korene.

Last in založba „Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva“.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 31. marca 1918 K 46.218-33.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/2. do 1/2. ure popoldne.

Knjigoveznica

Anton Janežič

Ljubljana

Florijanska ulica 14

se priporoča sl. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knjigoveško stroko spadajočih del.

Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

je imela vlog koncem leta 1917 K 66,800.000—
hipotečnih in občinskih posojil „ 27,000.000—
rezervnega zaklada „ 2,000.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

===== 4% =====

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1% oziroma 1/2% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno Kreditno društvo.

* Kuja pa, ali nimajo v drugih okrajih nobene seje c. kr. okraj. šol. sveta, ker ne berem nikdar nikakih poročil? Tovariši zastopniki, zdravite se! —a.

** Kranjska špeciáliziteta! Op. stavčeva.